

Notat til Censorudvalget fra Ingeniøruddannelsernes censorformandskab

Ingeniøruddannelsernes censorformandskab, som repræsenterer mere end 2700 censorer, heraf mere end 1900 aftagercensor, takker for at få lejlighed til at fremsætte sine synspunkter i forbindelse med processen omkring analyse af censorordningen.

Til de opgaver Censorudvalget i sit kommissorium er pålagt at afdække, bemærker Ingeniøruddannelsernes censorformandskab følgende:

Hvad angår censorsystemets bidrag til kvalitetssikring og udvikling af prøve- og eksamenssystemet, herunder institutionens vurdering heraf, er det censorformandskabets vurdering, at den nuværende ordning generelt fungerer tilfredsstillende. Såvel censorernes løbende indberetninger som den årlige sammenfatning heraf i form af censorårsrapporten danner et solidt og brugbart grundlag for såvel uddannelsesinstitutionernes som ministeriets videre arbejde.

Fremvæksten af evaluerings- og akkrediteringsorganer har givet nye muligheder for censorernes indflydelse på kvalitetssikringen af uddannelserne, idet de fleste institutioner, der uddanner ingeniører i dag har beskrevet samarbejdet med ingeniørcensorformandskabet i deres akkrediteringer. Formandskabet noterer sig fortsat med tilfredshed, at dets rolle inden for kvalitetssikringen klart og direkte fremgår af Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser. Set i lyset af de senere års akkrediteringer af institutionerne forekommer det endnu mere mærkværdigt, at kvalitetssikringsrollen ikke er beskrevet i Bekendtgørelse om eksamen og censur ved universitetsuddannelser. Formandskabet medvirker fortsat gerne til at styrke kvalitetssikringen.

Rekruttering til censorsystemet, herunder også på tværs af niveauer i det videregående uddannelsessystem anser censorformandskabet for at være hensigtsmæssigt. Især censorkorpsets globale opbygning i Danmark, hvor den enkelte censor, alt efter faglige kompetencer, kan anvendes inden for samtlige ingeniøruddannelser, bidrager hertil. Det gælder såvel på kandidat- som bacheloruddannelserne.

Omfanget af ekstern censur kan efter formandskabets opfattelse vurderes mere fleksibelt, hvis det måtte ønskes af økonomiske årsager. Eksempelvis kunne ekstern censur undværes ved skriftlige eksaminer i fx grundfag. Modsat vil censorformandskabet advare mod en reduktion ved bachelor-, semester- og afgangsprojekter.

Hvad angår aftagercensur på ingeniøruddannelserne konstaterer formandskabet – med tilfredshed – at omfanget er betydeligt, al den stund at størsteparten, mere end 70 pct. af censorerne, er aftagercensorer. Aftagercensorernes konkrete viden og erfaring med aftagernes situation og behov i bred forstand medvirker til en styrkelse af censorordningens sikring af uddannelsernes kvalitet og relevans.

Censorsystemets rolle i forhold til de studerendes retssikkerhed ved aflæggelse af prøver og eksaminer anser formandskabet som både et generelt gode og en pædagogisk gevinst.

Eksaminator og censors drøftelser af eksaminandens indsats danner – især når aftagercensorer medvirker – et velfungerende grundlag for en operativ tilbagemelding til eksaminanden og en tilhørende fair bedømmelse.

Det meget lave antal klager og anker inden for ingeniøruddannelserne synes at underbygge dette synspunkt.

For så vidt uddannelsernes fagstruktur og læringsmål er ensartede, finder formandskabet det en fordel med landsdækkende censorkorps. Dermed ser formandskabet ingen reelle ulemper derved. Censorformandskabet vil i den forbindelse pege på, at det i meget små censorkorps ikke kan undgås, at man kan få tanker om inhabilitet og gensidig censur mm. Det kunne her være relevant at se på mulighederne for at samle sådanne censorkorps i større administrative enheder. Det ville også muliggøre erfaringsudveksling på tværs om mere generelle censorspørgsmål.

Udenlandske censorordninger og erfaringer med kvalitetssikring af prøver og eksaminer, herunder erfaringer med forskellige alternativer til censur, anser formandskabet at være af sekundær betydning. Mere interessant er, om udenlandske erfaringer med uddannelsernes struktur, faglige indhold og pædagogik kan inspirere til eventuel ønskelig nytænkning. I så fald må kvalitetssikringen af prøver og eksaminer, herunder andre former for censur, afpasses efter de eventuelle ændringer der måtte blive resultatet.

Censorformandskabets generelt positive holdning til den eksisterende censorordning skal – som ovenfor antydningvist anført – ikke tages som udtryk for en afvisning af, at ordningen kan forbedres. På ingeniøruddannelsernes område ses dog intet aktuelt behov derfor. Af mere generel karakter kunne det dog ønskes, at der skete en fuldstændig harmonisering – evt. sammenlægning af de to eksamensbekendtgørelser: Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser og Bekendtgørelse om eksamen og censur ved universitetsuddannelser. Det skal dog ikke forstås sådan, at den ene bekendtgørelse blot skal afvikles, idet der er gode og mindre gode elementer i begge bekendtgørelser – og det er elementer, der samlet set kan medvirke til en endnu bedre kvalitetssikring.

Censorformandskabet skal ikke undlade at stille sig uforstående over for effekten og virkningerne af Kvalitetsudvalgets forslag om at indføre en periodisk kvalitetssikring og en ny form for ekstern censur til erstatning af nuværende ordning.

Reelt vil en sådan ny form for ekstern censur udføre den samme art af opgaver som i dag, især hvis uddannelsesinstitutionerne skulle vælge at gennemføre en frivillig censur i stil med hvad kendes. Men også fordi censors opgave også er, at påse overensstemmelse mellem det der eksamineres i og fagets målbeskrivelse, altså sikre relevans. I nogle tilfælde har det resulteret i kritik af faglige forringelser.

At der ikke skal fokuseres på eksamen vil være et tab, idet interaktionen mellem eksaminator, censor og studerende udgør et ikke ubetydeligt læringselement, som gør det muligt at eksaminationen bliver en integreret del af et undervisningsforløbet.

Tilmed betvivler formandskabet, at forslaget vil modvirke tilskyndelsen til at sænke det faglige niveau med henblik på at sikre en høj STÅ-produktion, som i dag er indlejret i taxametersystemet. Dertil forekommer det al for sporadisk.

At en konsolidering i form af færre censorkorps med færre medlemmer end i dag kan løfte opgaven forekommer formandskabet tvivlsomt, hvis det nødvendige antal relevante kompetencepersoner skal involveres.

Det reelle formål med nye eksterne censorvurderinger ses snarere at være et led i en ekspansion af det allerede gældende akkrediteringsinstitut.

Ligeledes betvivler formandskabet realiteterne i at forpligte institutionerne til at sikre de studerendes retssikkerhed i forbindelse med eksaminerne. En sådan ordning vil medføre ansættelse af yderligere personale, hvis aflønning i forbindelse med klage- og ankebehandling utvivlsomt vil overstige udgifterne til løsning af samme opgave i nuværende regi.

Slutteligt tillader formandskabet sig stærkt at betvivle størrelsesordenen af de skønnede udgifter til ekstern censur og helhedscensur. En lurende mistanke om enten ønsketænkning eller ufuldstændigt grundlag for estimatet forekommer nærliggende, så meget desto mere som at de foreslåede udgifter, set i lyset af herskende organisationstankegang, må anses for at være irreversible.

Censorformandskaberne for Ingeniøruddannelserne medvirker som beskrevet i tidligere notater gerne aktivt til en forbedring, forenkling og fornyelse af censorinstitutionen.

På vegne af censorformandskaberne for Ingeniøruddannelserne

Michael Vaag

Censorformand for Maskinområdet og talsmand for censorformandskaberne for Ingeniøruddannelserne